

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทนำ	1
1. ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของอาณาจักรล้านนาไทย และสภาพทั่วไปของ พุทธศาสนาในสุวรรณภูมิ	19
1. สภาพโดยทั่วไปก่อนการก่อตั้งอาณาจักรล้านนาไทย	19
1.1 การขยายตัวของชุมชนต่างๆ ก่อนการสถาปนาอาณาจักร ล้านนาไทย	22
1.1.1 การขยายตัวของชุมชนลุ่มแม่น้ำกก	22
1.1.2 การขยายตัวของชุมชนลุ่มแม่น้ำปิง	22
1.1.3 การขยายตัวของชุมชนลุ่มแม่น้ำอิง	24
1.2 การสถาปนาอาณาจักรล้านนาไทย	26
1.2.1 การขยายอำนาจของพระเจ้ามังรายเข้าสู่ลุ่มน้ำแม่ปิง	30
1.3 สภาพโดยทั่วไปของพุทธศาสนาในสุวรรณภูมิ ระหว่าง พุทธศตวรรษที่ 18 ถึงพุทธศตวรรษที่ 19	31
1.3.1 การเผยแพร่พุทธศาสนาหิโนยาน	33
1.3.1.1 สภาพทั่วไปของพุทธศาสนาในทวารวดี	33
1.3.1.2 พุทธศาสนาในอาณาจักรศรีอยุธยา	37
1.3.2 พุทธศาสนานิกายมหายานในสุวรรณภูมิ	42
1.4 การขยายตัวของพุทธศาสนานิกายลัทธิวงศ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	46
1.4.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมการขยายตัวของพุทธศาสนานิกายลัทธิ วงศ์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	48
1.4.2 สภาพทั่วไปของพุทธศาสนานิกายลัทธิวงศ์ในสุวรรณภูมิ	56
1.4.2.1 สภาพทั่วไปของพุทธศาสนาในอาณาจักรพุกาม	56
1.4.2.2 สภาพทั่วไปของพุทธศาสนาในอาณาจักรสุโขทัย	60

2 พุทธศาสนาในล้านนาไทย	70
1. ความเชื่อดั้งเดิมของชาวล้านนาไทยก่อนการนับถือพุทธศาสนา	70
2. การนับถือพุทธศาสนาในล้านนาไทยตอนต้นราชวงศ์มังราย	76
2.1 การรับเอาพุทธศาสนานิกายลัทธิลังกาวงศ์ในล้านนาไทย	82
2.2 การรับเอาพุทธศาสนานิกายสีหลจากลังกา	85
3. สาเหตุของการรับพุทธศาสนานิกายต่างๆ เข้ามายังล้านนาไทย	87
3.1 ปัจจัยภายใน	87
3.1.1 การสร้างระเบียบทางศาสนาเพื่อเชื่อมโยงชุมชนต่างๆ	87
3.1.2 การเป็นศูนย์กลางของพุทธศาสนา	88
3.1.3 อิทธิพลความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนาที่บริสุทธิ์	92
3.1.4 คติความเชื่อเกี่ยวกับพุทธศาสนา 5000 ปี	95
3.2 ปัจจัยภายนอก	100
3.2.1 อิทธิพลของการขยายตัวของพุทธศาสนาลังกาวงศ์ใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	100
3.2.2 การแข่งขันอำนาจทางการเมืองและการแข่งขันการสร้าง ความเจริญทางศาสนาของอาณาจักรต่างๆ	105
3. พุทธศาสนาในล้านนาไทยตั้งแต่ พ.ศ. 1912-2101	116
พุทธศาสนาในล้านนาไทยภายหลังการรับเอาพุทธศาสนานิกายลัทธิลังกาวงศ์ แบบต่างๆ	116
ปัญหาความขัดแย้งของคณะสงฆ์ในล้านนาไทย	124
1. สาเหตุจากความขัดแย้งในแนวความคิดของการปฏิรูปศาสนา	124
1.1 ปัญหาความถูกต้องของการอุปสมบท	124
1.2 ความขัดแย้งเกี่ยวกับความถูกต้องของอักษรวิธีภาษาบาลี	126
2. สาเหตุจากความขัดแย้งในผลประโยชน์	132
3. สาเหตุจากความขัดแย้งทางการเมือง	136
4. ผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างคณะสงฆ์ที่มีต่อพุทธศาสนา ใน ล้านนาไทย	139
4.1 ทำให้การศึกษาพุทธศาสนาขยายตัวมากขึ้น	144
4.2 การสังคายนาพระไตรปิฎก	144

4.3 ความตื่นตัวในการอุปถัมภ์ศาสนา	151
4.3.1 การอุปถัมภ์ศาสนบุคคล	151
4.3.2 การอุปถัมภ์ศาสนวัตถุ	154
4.3.4 การอุปถัมภ์ศาสนธรรม	158
ความเจริญรุ่งเรืองของพุทธศาสนาในล้านนาไทย	161
ความเสื่อมของพุทธศาสนาในล้านนาไทย	172
4. ลักษณะโครงสร้างสถาบันทางพุทธศาสนาและบทบาทของพุทธศาสนาในล้านนาไทย	178
1. ลักษณะของพุทธศาสนาในล้านนาไทย	179
1.1 ลักษณะที่ได้รับแบบอย่างจากลังกา	180
1.1.1 ลักษณะกรอบโครงสร้างทางความคิดแบบลังกา	180
1.1.2 ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออก	183
1.2 ลักษณะที่ผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมและศาสนาอื่นๆ	189
1.2.1 พุทธศาสนาที่เข้ามาผสมผสานกับการนับถือวิญญาณและสิ่งศักดิ์สิทธิ์	189
1.2.2 ลักษณะผสมผสานกับความเชื่อของศาสนาพราหมณ์	190
2. การปกครองสงฆ์ในล้านนาไทย	194
3. บทบาทของพุทธศาสนาในล้านนาไทย	201
3.1 บทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทางพุทธศาสนา กับสถาบันกษัตริย์	201
3.1.1 ทศพิธราชธรรม	204
3.1.2 หลักอุปทานิชธรรม 7 ประการ	207
3.1.3 คติความเชื่อเกี่ยวกับบารมี	208
3.1.4 ประเพณีธรรม	211
3.2 บทบาทพุทธศาสนาที่มีต่อสังคม	312
3.2.1 บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมในสังคม	213
3.2.2 บทบาทในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนในสังคม	214
3.2.3 พฤติกรรมการกัลปนาที่มีต่อการขยายตัวของชุมชน	215
3.2.4 บทบาททางด้านการศึกษา	220

3.3	บทบาทของพุทธศาสนาที่มีต่อกฎหมายล้านนาไทย	223
3.3.1	ลักษณะทั่วไปของกฎหมายล้านนาไทย	223
3.3.2	กฎหมายล้านนาไทย	226
3.4	บทบาทของพุทธศาสนาที่มีต่อวัฒนธรรมประเพณี	230
3.5	บทบาทของพุทธศาสนาที่มีต่อวรรณกรรม	233
5.	สรุป	239
	บรรณานุกรม	250
	ภาคผนวก	267